

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Рівненської області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2021 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Рівненської області в I кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Рівненської області у I кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців та стримано оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств. Прогнозується посилення інфляційних та девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей, як і в попередньому кварталі, – «мінус» 23.1% (графік 1). У цілому по Україні респонденти очікують відновлення зростання обсягів виробництва товарів і послуг (баланс відповідей – 5.6%);
- **прискорення зростання цін на споживчі товари та послуги:** половина респондентів очікують, що інфляція не перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 69.2%), у цілому по Україні – 49.3%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво. Високо оцінено також вплив доходів населення та курсу гривні до іноземних валют (графік 2);
- **девальвацію національної валюти** вищими темпами: знецінення гривні відносно долара США очікують 76.9% респондентів (у попередньому кварталі – 69.2%), у цілому по Україні – 74.4%;
- **фінансово-економічний стан своїх підприємств на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 20.0%) (таблиця). У цілому по Україні очікується поліпшення фінансово-економічного стану – 12.7% (таблиця);
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 15.4% (як і в попередньому кварталі) (таблиця). Водночас очікується значне зростання обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 50.0% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 16.7%). У цілому по Україні очікується зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 18.0% та 14.9% відповідно;
- **уповільнення зростання інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт:** баланс відповідей – 7.7% (у попередньому кварталі – 15.4%). **Обсяг видатків на машини, обладнання та інвентар**, за оцінками респондентів, **не зміниться:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 30.8%). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 1.4% та 11.7% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах високими темпами: баланс відповідей – «мінус» 27.3% (у попередньому кварталі – 7.7%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозується незначне скорочення кількості працівників – «мінус» 1.9%;
- **стрімке зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва** вищими темпами: баланси відповідей, як і в попередньому кварталі, – 100.0% та 76.9% відповідно (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть вартість трудових ресурсів, ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 46.2% та 61.5% відповідно (у IV кварталі 2020 року – 53.8% та 76.9% відповідно) (графіки 6 і 4).

Занадто високі ціни на енергоносії, сировину, матеріали та нестабільну політичну ситуацію респонденти назвали **головними чинниками, що стримують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (вплив цих чинників оцінено значно вище, ніж у попередньому кварталі) (графік 5).

Підвищилися очікування підприємств області щодо зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали значно жорсткішими (графік 9). Наявність інших джерел фінансування залишається головним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів (графік 10).

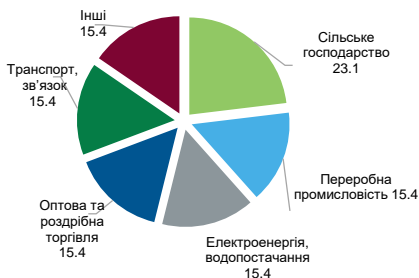
Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

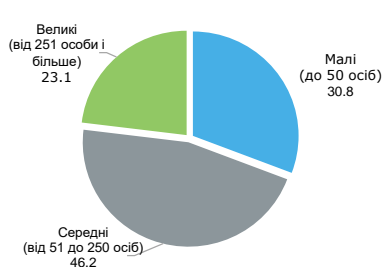
- **поточний фінансово-економічний стан** погіршився й оцінюється як **поганий:** баланс відповідей – «мінус» 15.4% (у попередньому кварталі – 7.7%), у цілому по Україні – «мінус» 0.7%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** зменшився і є **нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у попередньому кварталі – 20.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів:** баланс відповідей – 23.1% (у IV кварталі 2020 року – 15.4%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

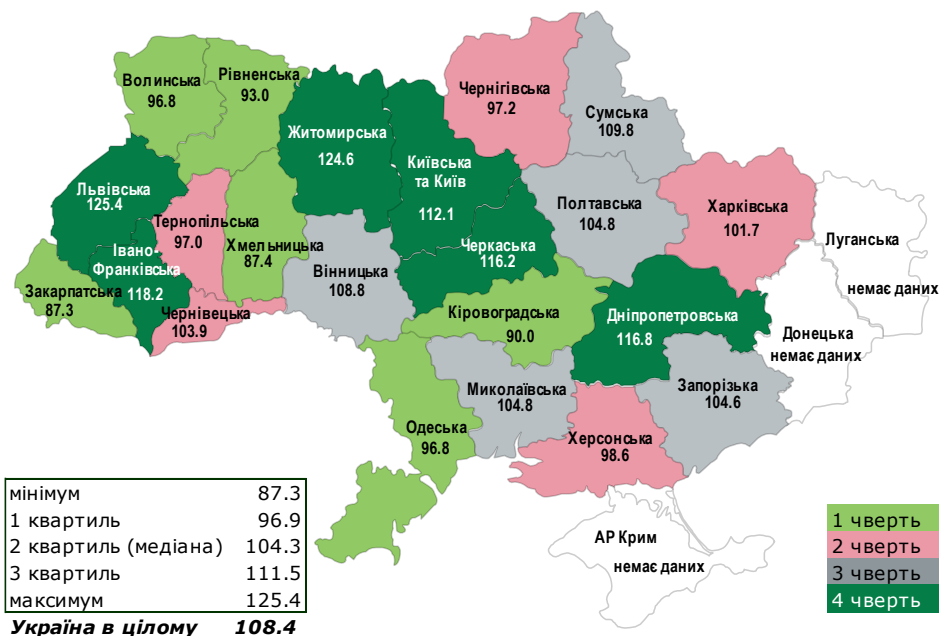

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 04 лютого – 02 березня 2021 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

Таблиця. Очікування підприємств Рівненської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	0.0	8.3	-8.3	-20.0	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	7.7	0.0	23.1	-15.4	-15.4
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-20.0	-30.0	0.0	15.4	7.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	20.0	-9.1	15.4	30.8	0.0
кількості працівників	7.7	-16.7	-15.4	7.7	-27.3

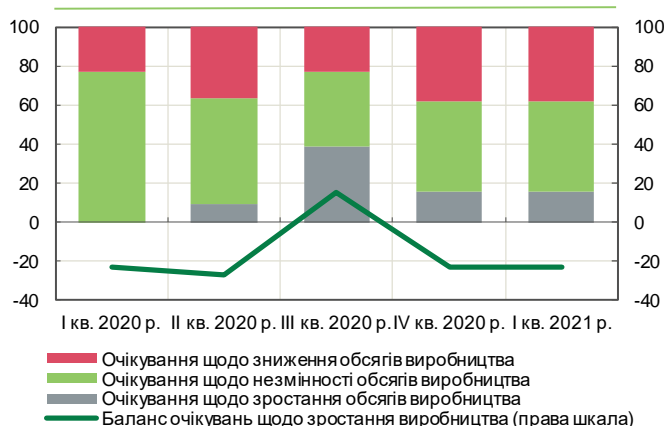
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

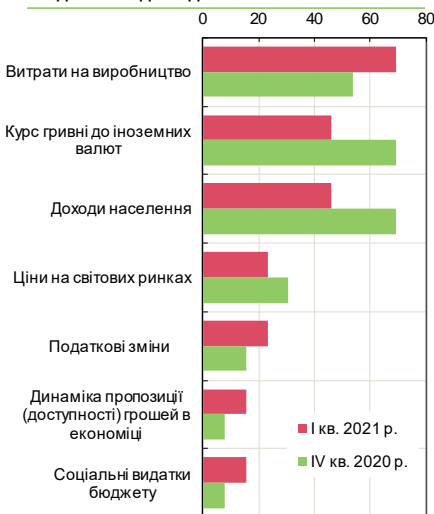
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

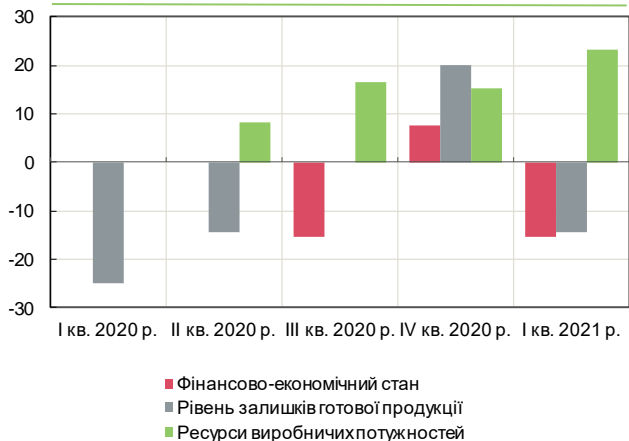
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

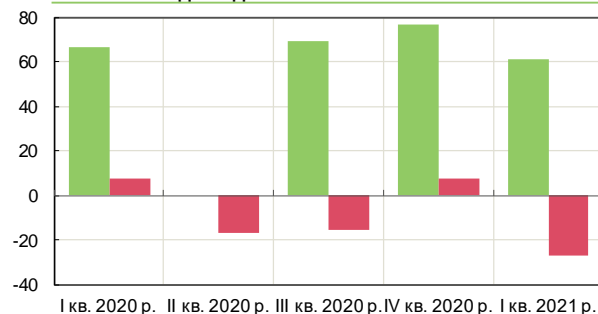
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

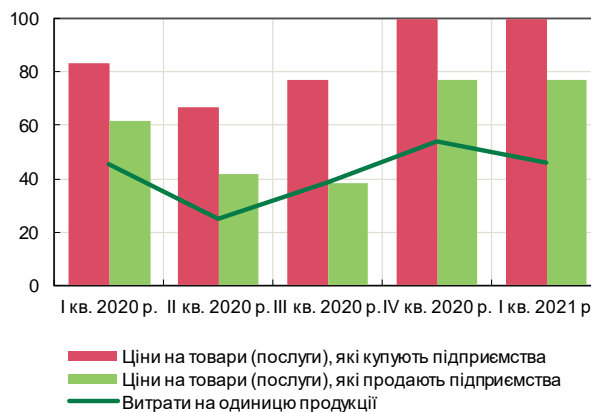
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

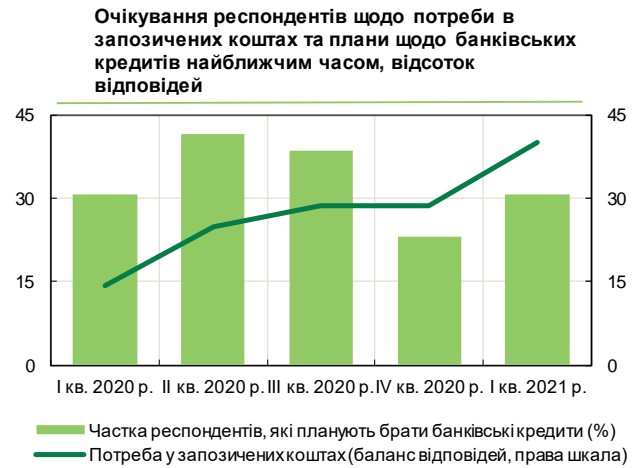
Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

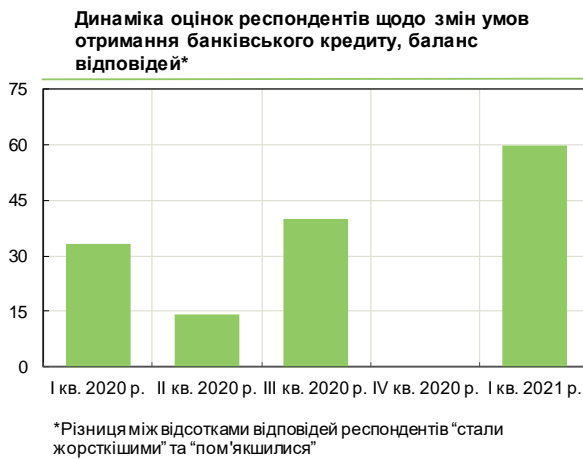
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

